

Είναι τόσο εύκολος αυτός ο δρόμος που μπορείς να τον περάσεις κοιμάμενος.
'Αστραμπάντι

63. Μ' εκατό χιλιάδες παρατηρητές ή σφαίρα γυρίζει γύρο απ' τη γη γυρεύοντας τον "Ανθρωπο.
"Όμως που είναι ο "Ανθρωπος ;

Φιγκάνι

64. "Ω έσύ που λές «Γιατί με το κρασί ν' αγοράζεις τη ζωή σου;», ρώτα το αυτό στον Οίνοχόο μας που ήρσε τόσο μικρή την τιμή.

'Αμπού—Ταλίμπ Καλίμ

65. Είμαστε κύματα που ή ήρεμία τους είναι ή ανυπαρξία.
Είμαστε ζωντανοί γι' αυτό, έπειδή δέ σταματάμε.

Χβουάντζα Πουλάντ του 'Εριθάν

66. 'Ο άνθρωπος είναι σύμβολο. Το ίδιο, έν' αντικείμενο ή ένα σχέδιο. Εισχώρησε πίσω απ' το έξωτερικό μήνυμα του συμβόλου, άλλως θα βάζεις τον έαυτό σου να κοιμηθεί. Μέσα στο σύμβολο είν' ένα σχέδιο που κινείται. Κατόρθωσε να μάθεις αυτό το σχέδιο. Για να το κάνεις αυτό, χρειάζεσαι ένα 'Οδηγό. Μά πριν μπορέσει αυτός να σε βοηθήσει, πρέπει να έτοιμαστεις ασκώντας την τιμότητα προς το αντικείμενο που ζητάς. "Αν γυρεύεις αλήθεια και γνώση, θά την κερδίσεις. "Αν ζητάς κάτι μονάχα για τον έαυτό σου, μπορεί να το κερδίσεις και να χάσεις όλες τις πιο σπουδαίες δυνατότητες για τον έαυτό σου.

Σεγιέντ Νατζμουντίν

67. 'Η γνώση γενικά συγγέεται με την πληροφόρηση. 'Επειδή οι άνθρωποι ζητάνε την πληροφόρηση ή την πείρα, όχι γνώση, δέ βρίσκουν τη γνώση. Δέν μπορείς ν' αποφύγεις να δώσεις τη γνώση σ' αυτόν που του ταιριάζει. Δέ μπορείς να δώσεις γνώση σ' αυτόν που δέν του ταιριάζει' αυτό είναι αδύνατο. Μπορεί, αν την έχεις, κι αν αυτός είναι ικανός, να έτοιμάσει έναν άνθρωπο να δεχει τη γνώση.

Μουσταρά Καλίμι τής 'Αντιόχειας

38. Πρόσεξε μήν πάρεις τη δυσπεφία για κάτι άλλο. Μπορεί να επισκεφτείς ένα σπουδαίο άνθρωπο ή να διαβάσεις το βιβλίο του και μπορείς να νιώσεις έλξη ή έχθρότητα. Συχνά αυτό, στο μαθητή, είναι μόνο δυσπεφία.

αίς Τσακμακζάντε

39. Έ ρ ώ τ η σ η 1 : 'Από πότε υπάρχει ο Σουφισμός ;
'Α π ά ν τ η σ η : 'Ο Σουφισμός υπήρχε πάντα. 'Ασκήθηκε με μια πολύ μεγάλη ποικιλία τρόπων' έπειδή το έξωτερικό τους ήταν διαφορετικό, οι μισο-πληροφορημένοι οδηγήθηκαν λάθος να νομίζουν πως είναι ουσιαστικά διαφορετικοί.

Έ ρ ώ τ η σ η 2 : Είναι ο Σουφισμός το έσωτερο νόημα του 'Ισλάμ ή έχει ευρύτερη εφαρμογή ;

'Α π ά ν τ η σ η : 'Ο Σουφισμός είναι ή γνώση με την οποία ο άνθρωπος μπορεί να διαπιστώσει τον έαυτό του και να πετύχει σταθερότητα. Οι Σούφι μπορούν να διδάξουν με κάθε φορέα, όποιο κι αν είναι τ' όνομά του. Οι θρησκευτικοί φορείς μέσα στην ιστορία έχουν πάρει διάφορα όνόματα.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 3 : Γιατί κανείς νά μελετήσῃ τὸ Σουφισμό ;

Ἄ π ά ν τ η σ η : Γιατί πλάστηκε γιὰ νά τὸν μελετάει· εἶναι τὸ ἐπόμενο βή-
μα του.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 4 : Κι ὅμως πολλοὶ ἄνθρωποι πιστεύουν πὼς διδασκαλίες ποῦ
δὲν εἶναι Σουφισμοὶ εἶναι τὸ ἐπόμενο βήμα τους.

Ἄ π ά ν τ η σ η : Αὐτὸ χρωσιέται στὴν ἀνθρώπινη ἰδιομορφία τῶν δύο τρό-
πων κατανόησης : τῆς Ἀνώτερης Κατανόησης καὶ τῆς Κατώτερης Κατανόησης.
Ἡ Ἀνώτερη Κατανόηση εἶναι ὅταν ἓνας ἄνθρωπος θέλει νά καταλάβει, ἀλλ' ἀντί
γι' αὐτὸ ἀναπτύσσει τὴν πεποιθήση πὼς κάποια Ὅδὸς εἶναι ἀληθινή. Ἡ Κατώ-
τερη Κατανόηση εἶναι ἢ σκιά τῆς Ἀνώτερης Κατανόησης. Σὰν τὴ σκιά, εἶναι ἢ
διαστροφή τῆς πραγματικότητας, κρατάει μόνο ἓνα μέρος ἀπ' τ' ἀρχικό.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 5 : Τὸ γεγονός ποῦ οἱ Σούφι ἦταν τότε διάσημες καὶ σεβα-
στὲς μορφές δὲν προσελκύει τοὺς ἀνθρώπους στὴ μελέτη ;

Ἄ π ά ν τ η σ η : Οἱ Σούφι ποῦ ἐγιναν δημόσια γνωστοὶ εἶναι μόνο μιὰ μειο-
ψηφία ἀπ' τὸ σύνολο τῶν Σούφι : αὐτοὶ ποῦ δὲ μπορούσαν νά κρατηθοῦν μακριὰ
ἀπ' τὴ διασημότητα. Ἡ ἔλξη πρὸς μιὰ ἐξαιρετικὰ ἐκτιμώμενη μορφή γιὰ ἓνα πι-
θανὸ μαθητὴ εἶναι ἓνα μέρος τῆς Κατώτερης Κατανόησης. Ἀργότερα μπορεῖ νά
καταλάβει πιὸ πολύ.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 6 : Ὑπάρχει σύγκρουση ἀνάμεσα στὸ Σουφισμό καὶ ἄλλες με-
θόδους σκέψης ;

Ἄ π ά ν τ η σ η : Δὲ μπορεῖ νά ὑπάρχει, γιατί ὁ Σουφισμὸς ἐνσωματώνει ὅλες
τὶς μεθόδους σκέψης· καθένας ἔχει τὴ χρησιμότητά του.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 7 : Ὁ Σουφισμὸς περιορίζεται σὲ μιὰ ὀρισμένη γλώσσα, μιὰ ὀ-
ρισμένη κοινότητα, μιὰ ὀρισμένη ἱστορική περίοδο ;

Ἄ π ά ν τ η σ η : Ἡ προφανὴς ὄψη τοῦ Σουφισμοῦ σὲ κάθε δεδομένο χρόνο,
τόπο ἢ κοινότητα μπορεῖ συχνὰ νά εἶναι διαφορετικὴ, γιατί ὁ Σουφισμὸς πρέπει
νά παρουσιάζεται μὲ τὴ μορφή ποῦ μπορεῖ νά γίνῃ ἀντιληπτὸς σὲ κάθε εἶδος
ἀνθρώπου.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 8 : Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποῦ ὑπῆρξαν δάσκαλοι Σούφι μὲ τόσο
διαφορετικὰ συστήματα καὶ ποῦ ἄκμασαν σὲ τόσο διαφορετικὲς χώρες ;

Ἄ π ά ν τ η σ η : Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος κι ὄχι ἄλλος.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 9 : Κι ὅμως στοὺς ἀνθρώπους ἀρέσει νά κάνουν ταξίδια γιὰ νά
ἐπισκεφτοῦν δασκάλους σ' ἄλλες χώρες, ποῦ τὶς γλώσσες τους μπορεῖ νά μὴν τὶς
καταλαβαίνουν καν.

Ἄ π ά ν τ η σ η : Τέτοιες πράξεις, ἐκτὸς ἀν τὶς ἀναλάβῃ κανεὶς κάτω ἀπὸ εἰ-
δικὲς ὁδηγίες γιὰ ἓνα ὀρισμένο σκοπὸ, μποροῦν νά εἶναι χρήσιμες μόνο στὴν Κα-
τώτερη Κατανόηση.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 10 : Ὑπάρχει διαφορὰ ἀνάμεσα σ' αὐτὸ ποῦ ἓνας ἄντρας ἢ μιὰ
γυναίκα θέλει νά βρεῖ καὶ σ' αὐτὸ ποῦ ἔχει ἀνάγκη νά βρεῖ, γιὰ τὴν ἐσωτερὴ
ζωή του ;

Ἄ π ά ν τ η σ η : Ναι, σχεδὸν πάντα. Εἶναι ἔργο τοῦ δασκάλου νά διευθετη-
σῃ τὴ σωστὴ ἐξάσκηση τῆς ἰκανοποίησης τῶν ἀναγκῶν, ὄχι τῶν ἐπιθυμιῶν. Οἱ ἐ-
πιθυμίαι ἀνήκουν στὴ σφαῖρα τῆς Κατώτερης Κατανόησης.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 11 : Εἶναι ἡ διαίρεσή σου τῆς Κατανόησης σέ Ἀνώτερη καὶ Κατώτερη κοινὴ σ' ὅλους τοὺς Σούφι ;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Τίποτα πού νά μπαίνει σέ λόγια δὲν εἶναι κοινὸ σ' ὅλους τοὺς Σούφι.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 12 : Τί εἶναι κοινὸ σ' ὅλες τίς μορφές τοῦ Σουφισμού ;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὁ δάσκαλος, ἡ ἱκανότητα τῶν μαθητῶν, οἱ ἰδιομορφίες τῶν ἀτόμων, ἡ ἀλληλεπίδραση ἀνάμεσα στὰ μέλη τῆς κοινότητας, ἡ Πραγματικότητα πού εἶναι πίσω ἀπ' τίς μορφές.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 13 : Γιατί μερικοὶ δάσκαλοι Σούφι μισοῦν τοὺς μαθητὲς σέ ἀρκετὲς διαφορετικὲς Τάξεις ;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Γιατί αὐτὲς οἱ τάξεις ἀντιπροσωπεύουν διδακτικὲς ὀντότητες πού δημιουργήθηκαν γιὰ νὰ ταιριάζουν στοὺς ἀνθρώπους σύμφωνα μὲ τὴν προσωπικὴ τους ἀτομικότητα. Οἱ ἄνθρωποι εἶναι διαφορετικοὶ ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλο.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 14 : Ὅμως ἡ συλλογὴ πληροφοριῶν γιὰ τοὺς Σούφι καὶ τὴ διδασκαλία τους δὲν μπορεῖ παρά νὰ εἶναι μιὰ καλὴ προσπάθεια πού ὀδηγεῖ στὴ γνώση.

Ἀ π ά ν τ η σ η : Αὐτὸ εἶναι θέμα τῆς Κατώτερης Κατανόησης. Ἡ πληροφόρηση γιὰ τίς δραστηριότητες μιᾶς ομάδας τῶν Σούφι μπορεῖ νὰ εἶναι βλαπτικὴ γιὰ τὴν δυνατότητα μιᾶς ἄλλης.

Ἐ ρ ώ τ η σ η 15 : Γιατί ὑπάρχουν τόσο λίγες ἐνδείξεις γιὰ τίς σχολές τοῦ Ἀχμάντ Γιάσάδι τοῦ Τουρκεστάν καὶ τοῦ Ἰμπν Ἐλ - Ἀράμπι τῆς Ἀνδαλουσίας ;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Γιατί, στὴν περιοχὴ τῆς Ἀνώτερης Κατανόησης, τὸ ἔργαστήρι χαλιέται ὅταν τελειώνει τὸ ἔργο.

Ρουμι

70. Ἐσένα διαλέγω, ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο, μονάχα·

θὰ τὸ ἀντέξεις νὰ κάθουαι θλιμένος ;

Ἡ καρδιά μου εἶναι φτερό στὸ χέρι σου,

ἐσὺ εἶσαι ἡ αἰτία ἂν χαίρομαι ἢ μελαγχολῶ.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ πού θέλεις, ποιὰ θέληση ἔχω ;

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ πού δίνεις, τί βλέπω ;

Κάνεις νὰ φυτρῶναι ἀπὸ μένα πότε ἀγκάθι καὶ πότε τριαντάφυλλο·

πότε μυρίζω τριαντάφυλλα καὶ πότε θγάζω ἀγκάθια.

Ἄν ἔτσι μὲ κρατᾶς, ἔτσι εἶμαι·

ἂν ἀλλιῶς μὲ θέλεις, ἀλλιῶς εἶμαι.

Στὸ ἀγγεῖο ὅπου δίνεις χρῶμα στὴν ψυχὴ

ποιὸς εἶμαι, ποιὸς εἶναι ὁ ἔρωτάς μου καὶ τὸ μίσος μου ;

Ἦσουνα ἢ πρώτη καὶ θὰ ἴσαι ἢ τελευταία·

κάνε τὸ τέλος μου πιὸ καλὸ ἀπ' τὴν ἀρχή μου.

Ὅταν εἶσαι κρυμμένη, εἶμαι ἀπ' τοὺς πιστοὺς.

Δὲν ἔχω τίποτα, ἄλλο ἀπ' αὐτὸ πού μοῦ χορήγησες·

τί γυρεύεις στὸ στήθος καὶ στὸ μανίκι μου ;

★

Δὲ μπῆκαν πάντα ὅλα τὰ κείμενα τῶν ἴδιων Σούφι μαζί, γιατί ἀφοροῦν διαφορετικὰ στάδια γνώσης.

μετ. (ἀπ' τ' ἀγγλικά) Σωκρ. Λ. Σκαρτῆς

